

Udskriftsdato: 14. december 2025

2020/1 BSF 235 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at fratage bandekriminelle retten til tortgodtgørelse i forbindelse med bandekriminalitet

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 9. marts 2021 af Naser Khader (KF), Niels Flemming Hansen (KF),
Egil Hulgaard (KF), Brigitte Klinski (KF), Marcus Knuth (KF),
Søren Pape Poulsen (KF) og Merete Scheelsbeck (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

**om at fratage bandekriminelle retten til tortgodtgørelse i forbindelse med
bandekriminalitet**

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2021 at fremsætte et lovforslag, der som udgangspunkt fratager bandekriminelle retten til tortgodtgørelse, hvis den bandekriminelle er blevet forurettet i forbindelse med bandekriminalitet, medmindre der er tale om særlig grove tilfælde.

Bemærkninger til forslaget

Borgernes tryghed og sikkerhed skal sikres; det er essentielt for et retssamfund. Men de organiserede bander i Danmark skaber frygt og utryghed gennem deres kriminalitet, vold og grove afpresning af eksempelvis socialt udsatte og svage personer.

Det skal have store konsekvenser, hvis man vender fællesskabet ryggen for at blive en del af en kriminel bande. Bandernes hensynsløse adfærd skal mødes med hårde straffe, der utvetydigt viser samfundets afstandtagen, og banderne skal fortsat presses og generes af myndighederne, hvor det er muligt.

Samfundet skal gennem lovgivning, som politikerne vedtager, vise, at der tages afstand til den hensynsløse og voldelige adfærd i bandemiljøerne. Det er ikke nyt, at man fra politisk hold vedtager lovgivning, der adresserer lige præcis de problemer, som bandernes ageren medfører. Der er løbende vedtaget strafskærper, og Folketinget har som led i Bandepakke III fra 2017 eksempelvis vedtaget, at personer dømt efter straffelovens § 81 a ikke skal kunne prøveløslades, medmindre de deltager i et program fastsat af kriminalforsorgen, og det kunne navnlig bestå af et exitforløb.

Godtgørelse for tort

Efter de gældende regler i erstatningsansvarslovens § 26 kan en forurettet opnå godtgørelse for tort for retsstridige krænkelse. Det følger af loven:

»Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24, herunder at krænkelsen er begået over for en person under 18 år.

Stk. 3. Selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særligt groft angreb mod en andens person eller frihed.

Stk. 4. § 18, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på godtgørelse efter stk. 1-3 og på godtgørelse efter § 26 a.«

Forslagsstillerne er imidlertid af den overbevisning, at hvis man har valgt at forlade den lovlydige verden til fordel for at leve et liv som en del af en organiseret kriminel bande, må dette livsvalg være forbundet med visse risici for at opleve retsstridige krænkelse, også af ganske alvorlig og personfarlig karakter. De organiserede bander lever nemlig efter deres helt egne kodeks, normer og regler, der på ingen måde er forenelige med det, vi andre forbinder med retsstaten, jf. REU alm. del – bilag 403, folketingsåret 2013-14.

Formålet med forslaget

Hvis man er en del af et bandemiljø og mere eller mindre direkte har gjort det til sit levebrød f.eks. at afpresse sagesløse, skyde efter rivaler eller begå voldelige overfald mod andre personer, må man forvente, at man med en vis sandsynlighed risikerer at blive udsat for lignende behandling og gengældelsesaktioner. Man kan kalde det en kalkuleret risiko, de bandekriminelle løber. Vælger man at løbe denne risiko, mener forslagsstillerne, at man som udgangspunkt som forurettet ikke bør være berettiget til en økonomisk godtgørelse for tort, hvis krænkelse har tilknytning til den pågældendes relation til bandemiljøet. Når man som en del af bandemiljøet via ens handlinger har truffet beslutning om at bringe sig selv i en udsat position, kan man ikke forvente en økonomisk godtgørelse for eventuelle overfald o.lign. Forslaget skal gælde banderelateret kriminalitet, hvor der dog skal tages højde for særlig grove tilfælde, eksempelvis frihedsberøvelse. I sådanne tilfælde kan den forurettede part fortsat være berettiget til godtgørelse for tort.

Den ansvarlige part skal i stedet for pålægges at betale tort til en velgørende fond, der eksempelvis arbejder for at mindske vold i hjemmet, såsom Den Sociale Investeringsfond, Dialog mod Vold el.lign. På den måde vil den ansvarlige part fortsat skulle bøde økonomisk for sine krænkelser i henhold til erstatningsansvarsloven, mens det er samfundet, der som udgangspunkt får gavn af erstatningen.

På denne baggrund ønsker forslagsstillerne, at regeringen inden udgangen af 2021 fremsætter et lovfor-slag, der som udgangspunkt fratager bandekriminelle retten til tortgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, medmindre der er tale om særlig grove tilfælde.

Skriftlig fremsættelse

Naser Khader (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at fratage bandekriminelle retten til tortgodtgørelse i forbindelse med bandekriminalitet.

(Beslutningsforslag nr. B 235)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.